

FRUIT- EN NOTENBOOMPJES KWEKEN MET JE LEERLINGEN

Met behulp van deze handleiding en de apart te downloaden zaakaarten, kan je in een paar eenvoudige stappen verschillende vruchten en noten kweken met je leerlingen

Beste docent,

De natuur heeft niet alleen veel moois, maar ook veel lekkers te bieden. Zou het niet fantastisch zijn als kinderen konden genieten van zelfgekweekte noten en vruchten? Een bijzonder avontuur om met leerlingen aan te gaan! Er is niet veel meer nodig dan wat geduld. Zo dragen leerlingen tegelijkertijd bij aan een gezonder bodemleven en een beter klimaat.

In de apart te downloaden zaakaarten lees je hoe je in een paar eenvoudige stappen verschillende vruchten en noten kan kweken. Hieronder de basisstappen:

Verzamel vruchten en pitten

Eet samen met de klas steenvruchten in de zomer en het najaar, en bewaar de pitten. Verzamel noten in de herfst. Beiden kun je natuurlijk ook in de supermarkt kopen, maar let erop dat de noten ongebrand zijn. Kinderen kunnen de pitten van steenvruchten ook meenemen van huis.

Plant de pitten en noten

Zodra de pitten en noten "klaar" zijn doe je ze in potten. Kies voor iedere vrucht een eigen pot en dek het geheel af met bladeren. De bladeren gaan verdamping tegen, geven voeding aan de grond en beschermen tegen strenge vorst.

Laat de natuur haar werk doen

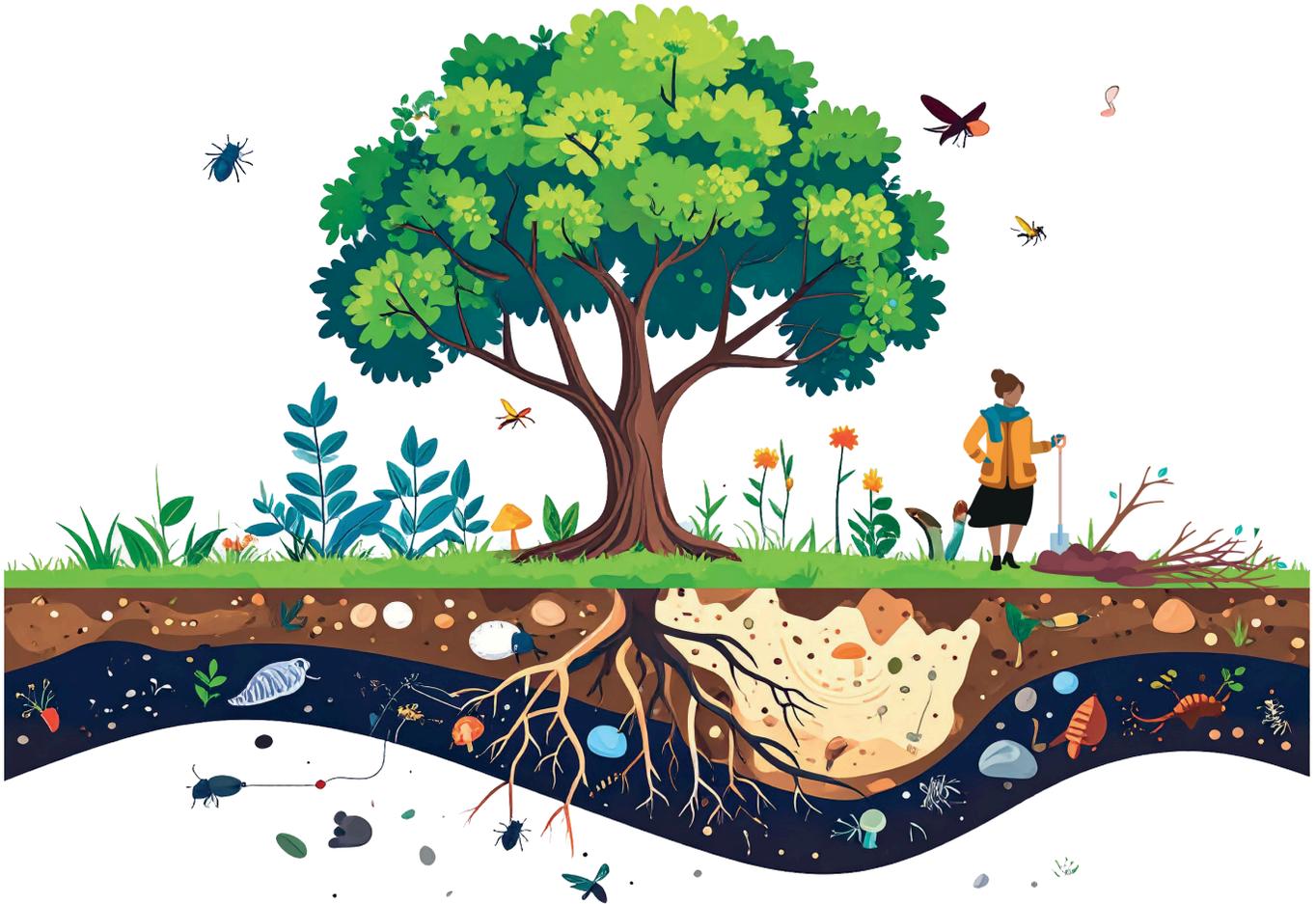
Zet de potten op een schaduwrijke plek. Ook dit gaat de uitdroging tegen. In het voorjaar zullen in veel potten de jonge boompjes opkomen. Laat deze ook nog de zomer en herfst in de potten staan met zoveel mogelijk blad op de grond.

Plant de boompjes

Als de jonge boompjes in de late herfst hun bladeren hebben laten vallen, kun je ze samen met de leerlingen planten in een daarvoor aangewezen gebied*. Zo kunnen de kinderen later altijd zeggen dat zij dit boompje zelf hebben opgekweekt!

Veel kweek- en plantplezier!

* Het is niet toegestaan om zomaar ergens te planten. Vraag altijd toestemming aan de beheerder of eigenaar van het stuk grond.

SAMENWERKEN EN SAMENLEVEN

Overleven lukt je niet in je eentje. Dat geldt niet alleen voor mensen, maar voor alles wat leeft op aarde. Zonder gezonde voeding worden mensen ziek en gezonde voeding bestaat voor een groot deel uit planten (groenten en fruit). Dus om gezond te blijven hebben wij de planten/natuur nodig. Maar wist je dat ook planten en bomen anderen nodig hebben om in leven te blijven?

Natuurlijk weet iedereen dat planten en bomen water en licht nodig hebben om te kunnen groeien. Maar ze hebben ook andere voedingsstoffen nodig: met alleen water en licht zullen ze het niet overleven. Wat heel belangrijk is voor bomen en planten zijn alle levende organismen in de bodem. Behalve

aan insecten en wormen moet je ook denken aan bacteriën en schimmels. Ze hebben elkaar hard nodig, want zonder de planten en bomen kunnen zij niet leven en de planten en bomen ook niet zonder hen. Dat noemen we symbiose.

Zo heeft bijvoorbeeld ieder boomsoort zijn eigen schimmels bij zich groeien in de bodem. Die schimmels halen mineralen uit de bodem en geven deze aan de boom. De boom heeft deze nodig als voeding om te kunnen groeien. De boom geeft op zijn beurt weer suikers terug aan de schimmels, die de schimmels nodig hebben als voedsel om te kunnen groeien.

HANDLEIDING FRUIT- EN NOTENBOOMPJES KWEKEN

Hoe korter de plant leeft, hoe minder soorten deze nodig heeft voor een gezond bodemleven. Heb je bijvoorbeeld een kaal stuk grond na de sloop van een gebouw, dan verschijnen daar vaak eerst plantensoorten die maar 1 jaar leven. Dit worden de pionierssoorten genoemd. In de jaren daarna zul je zien dat er steeds meer soorten planten en struiken groeien op dat stukje grond. Al deze soorten nemen hun 'eigen' bacteriën, schimmels en dieren mee. Het stuk grond dat eerst kaal was, wordt zo steeds rijker aan verschillende soorten: niet alleen boven, maar vooral ook onder de

grond. Uiteindelijk zal het bodemleven zo rijk zijn dat ook jonge boompjes zich er makkelijk kunnen ontwikkelen tot grote bomen. Zo ontwikkelt een kaal stuk grond zich tot een bos. Dus als je de natuur zijn gang laat gaan ontstaat er vanzelf een bos.

Die eerste stappen kun je makkelijk zelf nabootsen met noten en pitten die je een plek geeft in een potje met bladeren, een soort miniatuur bos! Eet bijvoorbeeld een lekkere perzik en gebruik daarna de leskaart om je eigen perzikboom te kweken. Veel plezier met je eigen fruit- of notenboompje!

VOOR

NA

VRAGEN EN WEETJES

#1

Wist je dat bomen wel duizenden verschillende soorten organismen bij zich kunnen hebben? Die hebben elkaar allemaal nodig. Kunnen jullie voorbeelden noemen hoe wij andere organismen nodig hebben om goed te functioneren?

#2

Pionierssoorten zijn planten die door veel mensen 'onkruid' worden genoemd maar onkruid bestaat eigenlijk niet in de natuur. Iedere soort heeft zijn waarde. De enige soorten waar de natuur niet blij van wordt zijn 'invasieve' soorten. Die horen van oorsprong niet in de omgeving waar ze dan groeien. Hierdoor kunnen ze dan heel erg gaan woekeren en de andere planten verdringen.

#3

Wist je dat er in een theelepel bosgrond wel een kilometer aan schimmeldraden kan zitten?! Het klinkt misschien niet zo lekker maar is wel heel goed en belangrijk voor de planten en bomen.

#4

Nu je weet dat de wortels suikers afgeven aan de schimmels in de bodem, snap je ook waarom wij geregeld (zoete) wortels eten. Kun je een aantal soorten opnoemen?